

РЕШЕНИЕ

№ 34

София, 15 януари 2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на тридесет и първи октомври две хиляди двадесет и трета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Мая Цонева
ЧЛЕНОВЕ: Невена Грозева
Даниел Луков

при участието на секретар Илияна Петкова и в присъствието на прокурора от ВКП Божидар Джамбазов, като изслуша докладваното от съдията Даниел Луков наказателно дело № 781/2023 година по описа на Върховния касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалба от защитника на подсъдимия Н. Н. срещу въззивно решение № 221 от 13.06.2023г. на Апелативен съд - София, постановено по внохд № 1331/2022г. по описа на същия съд.

В жалбата на адв. Е. Х. се изтъкват касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от НПК. Претендира се извършване на престъплението в условията на неизбежна отбрана, респективно се иска преквалифициране на деянието по чл. 118 от НК, като се твърди, че не е налице и квалифициращия признак деянието да е извършено с особена жестокост. Нарушението на процесуалните правила се претендира поради необсъждане от въззивния съд на направените от защитата пред него възражения. Явната несправедливост на наказанието се аргументира с чистото съдебно минало на подсъдимия, безупречното му житейско и процесуално поведение, обстоятелството, че е в изключително тежко здравословно състояние, наличието на смекчаващи отговорността обстоятелства като неговото семейно положение-баща и дядо.

Претендира се връщане на делото на предходна инстанция за отстраняване на допуснатите нарушения, без да се уточнява на коя инстанция да се върне делото. Алтернативно се иска приложението на чл. 118 от НК.

В допълнение към касационната жалба отново се претендира за неправилно приложение на материалния закон, изразило се в неприлагането на чл. 118 от НК. Твърди се, че подсъдимият не е проявил изключителна ярост, садизъм, отмъстителност или ожесточение, поради което и не е налице особена жестокост при извършване на деянието. Допълва се, че съдът не бил обсъдил възраженията на защитата относно наличието на предпоставките по чл. 118 от НК и отново се преповтарят съображенията за явна несправедливост на наложеното наказание.

В съдебното заседание пред касационната инстанция представителят на ВКП намира жалбата за неоснователна.

Частните обвинители претендират за потвърждаване на решението на въззивната инстанция.

Подсъдимият Н. се явява пред касационната инстанция и поддържа подадената жалба. Защитникът му адв. Х. поддържа жалбите с направените искания и заявените съображения. Отново акцентира на липсата на особена жестокост и претендира за приложението на чл. 118 от НК, като се аргументира с обстоятелството, че само три от нанесените на пострадалия удари с нож са били смъртоносни.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на правомощията си по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери за установено следното:

С присъда № 3 от 18.05.2022г. на Окръжен съд – Монтана, постановена по н.о.х.д. № 302/2021г., подсъдимият Н. Н. е признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 116, ал. 1, т. 6, пр. 2 и 3 вр. чл. 115 от НК, като на основание чл. 54 от НК е осъден на шестнадесет години лишаване от свобода, което да изтърпи при първоначален строг режим.

Бил е приложен чл. 59 от НК относно приспадане на времето, през което лицето е било с мярка за неотклонение задържане под стража и домашен арест.

Били са уважени предявените граждански искиове, като подсъдимият е бил осъден да заплати на гражданските ищци Р. Р. и Н. И. сумите от по 100 000лв. обезщетение за претърпени неимуществени вреди, ведно със законната лихва.

С присъдата подсъдимият е осъден да заплати направените по делото съответни разноски.

Присъдата е била подписана с особено мнение от един от членовете на съдебния състав, при изразено становище, че не е налице квалификацията деянието да е било извършено от подсъдимия по особено мъчителен начин за убийтия.

По въззивна жалба от защитника на подсъдимия адвокат Х. и от самия подсъдим, с въззивно решение № 221 от 13.06.2023г. на Апелативен съд - София, постановено по внохд № 1331/2022г. по описа на същия съд, присъдата е била изменена, като подсъдимият е бил оправдан по повдигнатото му обвинение деянието да е било извършено по особено мъчителен начин за убийтия, както и е бил намален размера на наложеното му наказание лишаване от свобода от шестнадесет на петнадесет години.

Присъдата е била изменена и в гражданската ѝ част, като са били намалени размерите на присъдените на пострадалите обезщетения от 100 000лв. на 80 000лв., а до пълния предявен размер исковете са били отхвърлени. Била е коригирана и дължимата ДТ. В останалата ѝ част присъдата е била потвърдена.

Касационната жалба е подадена в срок, поради което и се явява допустима. Разгледана по същество, е неоснователна.

По отношение искането в касационната жалба за нарушение на материалния закон и процесуални нарушения, довели до осъждането на подсъдимия Н.

Аргументирано и в съответствие с доказателствените материали въззивният съд е отговорил на правените и пред него възражения от защитата на подсъдимия Н. в посочения по-горе смисъл. Апелативният съд е извършил самостоятелен анализ на доказателствената съвкупност и прецизно и мотивирано е дал отговор на претенциите за приложение на института на неизбежна отбрана по смисъла на чл. 12 и чл. 119 от НК. Правилно е било прието, в пълно съответствие с утвърдената съдебна практика, че липсва ключов елемент от фактическия състав на неизбежната отбрана, а именно непосредствено противоправно нападение. Към момента на нанасянето на първото нараняване в гърба на пострадалия С. от страна на подсъдимия с носения от него нож, С. се е бил отправил към велосипеда си, за да се прибира у дома си и е напуснал мястото на инцидента. Нападение –

предстоящо, започнало или непрекътено, насочено към подсъдимия, не е било налице. Пострадалият не е представлявал повече никаква заплаха за личността или здравето на подсъдимия. Извършената от апелативната инстанция преценка на относимите доказателствени източници е била обусловена от обстоятелствата, включващи се в предмета на доказване. Последните са били изяснени обективно, всестранно и пълно и апелативният съд не търпи упрек в тази насока.

Не е пропуснато да бъде обсъдено и защо не са налице предпоставките за квалификация на деянието на подсъдимия по чл. 118 от НК. Изложените от решаващия съд съображения се споделят от ВКС и не е необходимо да бъдат преповтаряни. Същите почиват на вярна интерпретация на установените по делото факти, като намират своята опора и в назначената по делото тройна СППЕ, от която е видно, че експертите са изключили по един категоричен начин наличието на физиологичен афект у подсъдимия.

Не е останала без отговор, и в този смисъл се явява неоснователен упреъкът в касационната жалба, претенцията на защитата на подсъдимия за отпадане на квалификацията признак деянието да е било извършено с особена жестокост. За да отхвърли тази претенция, правилно въззивният съд е приел, че този квалифициращ признак е налице, когато от данните по делото се установи, че дейността по умъртвяването на пострадалия по своя интензитет явно надхвърля необходимото за причиняването на смъртта и сочи на едно допълнително субективно отношение към жертвата, изразило се в изключителна ярост, ожесточение, отмъстителност или садизъм. Отчетени в тази насока са броя на нанесените удари с нож в тялото на жертвата-общо седем на брой, всички те попаднали в жизненоважни органи на тялото му, със значителна сила, като три от нараняванията са проникнали в гръдната кухина и са засегнали белия дроб на жертвата. Силата и броят на нанесените по пострадалия удари с нож правилно са били отчетени като свидетелство за проявената от подсъдимия изключителна ярост по отношение на С. В тази насока също правилно е било прието, че за проявата на особена жестокост от подсъдимия се съди и от обстоятелството, че е продължил да намушква пострадалия и след като последният вече е бил паднал на земята и не е оказвал никаква съпротива на своя убиец. Така подсъдимият е демонстрирал своята неоправдана злоба и желание за отмъщение към своята жертва и е показал своето субективно отношение към Л. С.

Като едно обобщение – съдът е извършил самостоятелен доказателствен анализ, в резултат на който е приел за безспорно установено както извършеното престъпление, така и неговото авторство в лицето на подсъдимия Н.. Касационната инстанция не съзира пропуски в аналитичната дейност на съда, които да рефлектират върху правилното и законосъобразно вземане на решение по вътрешно убеждение.

Не могат да бъдат споделени и твърденията в касационната жалба, че е налице допуснато нарушение на чл. 348, ал. 5, т. 1, вр. ал. 1, т. 3 от НПК - явна несправедливост на наложеното на подсъдимия Н. наказание. На първо място, напълно споделими са изводите на Софийския апелативен съд, че наказанието за извършеното от него престъпление по чл. 116 от НК е законосъобразно определено при условията на чл. 54 от НК, при превес на смекчаващите отговорността му обстоятелства, сред които чистото му съдебно минало, напредналата му възраст и влошеното здравословно състояние. Отчетено е било и провокативното поведение на самия пострадали, отключило агресивната реакция на подсъдимия. На следващо място липсват обстоятелства, които да са останали извън вниманието на въззивния съд и които да обуславят допълнително смекчаване на наложеното на подсъдимия наказание. Въззивният съд, въз основа на коректен анализ на обстоятелствата по

делото, е приел, че не е налице квалифициращия признак деянието да е било извършено по особено мъчителен начин за убийтия, поради което и е оправдал подсъдимия по този пункт от обвинението. Това обстоятелство също е било отчетено при определяне на наказанието на подсъдимия Н., както и правилно са били съобразени наличието и на отегчаващи отговорността му обстоятелства-недобрите му характеристични данни и пренебрегването на съставения му година по-рано предупредителен протокол по чл. 65 от ЗМВР. Апелативният съд със споделими аргументи е отхвърлил приетите от първата инстанция отегчаващи обстоятелства като липса на критичност у подсъдимия и липса на изразено съжаление за стореното. В резултат на тази си дейност въззивният съд е намалил размера на наложеното на подсъдимия наказание в рамките на минимума, предвиден по чл. 116 от НК, а именно в размер на петнадесет години лишаване от свобода. По-голяма снизходителност по отношение на подсъдимия не е необходима и всяка корекция на наказанието в посока на неговото намаляване би довела до явна несправедливост на същото, но в обратен на искания от защитата на подсъдимия смисъл. Наказанието е определено достатъчно снизходително, за да може да се претендира по - нататъшното му смекчаване.

В заключение – крайният резултат на доказателствения процес е обективиран по един ясен, убедителен и несъмнен начин, така че волята на въззивния съд и неговото вътрешно убеждение е възможно да бъдат проследени както от страните в процеса, така и от касационния съд. В мотивите към решението си апелативният съд е дал изчерпателен и обоснован отговор на всички възражения на защитата на подсъдимия и е аргументирал в пълна степен своите съображения за достигнатия фактически и правен извод по делото. Съдът е изложил съображенията си по реда на чл. 339, ал. 2 от НПК, поради което не може да бъде упрекнат в нарушаване на основните принципи на наказателния процес, визирани в чл. 13 и чл. 14 от НПК.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК Върховният касационен съд, трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ПОТВЪРЖДАВА въззивно решение № 221 от 13.06.2023г. на Апелативен съд – София, постановено по внохд № 1331/2022г. по описа на същия съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: